

UCHWAŁA NR 21/2026
Senatu Wyższej Szkoły Straży Granicznej
z dnia 16 lipca 2026

**w sprawie ustalenia koncepcji kształcenia na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „Bezpieczeństwo granicy państwowej w zakresie zarządzania zasobami Straży Granicznej”
w Wyższej Szkole Straży Granicznej**

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.¹) oraz § 12 ust. 1 pkt 9 statutu Wyższej Szkoły Straży Granicznej, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 21 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 września 2023 r. w sprawie nadania statutu Wyższej Szkole Straży Granicznej (Dz. Urz. Min. Spraw Wew. i Ad. poz. 33), uchwala się co następuje:

§ 1. Senat Wyższej Szkoły Straży Granicznej ustala koncepcję kształcenia na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „Bezpieczeństwo granicy państwowej w zakresie zarządzania zasobami Straży Granicznej” w Wyższej Szkole Straży Granicznej od roku akademickiego 2026/2027, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Senatu
Wyższej Szkoły Straży Granicznej**

REKTOR-KOMENDANT

gen. bryg. SG dr Piotr BOĆKO

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. 1871, 1897, z 2025 r. poz. 619, 620, 621, 622, 1162, 1794, 1837 i 1864 oraz z 2026 r. poz. 187, 203, 328, 370, 635, 637 i 821

Ze zgodności pod względem
merytorycznym

KIEROWNIK
ZAKŁADU NAUK SPOŁECZNYCH
WYŻSZEJ SZKOŁY STRAŻY GRANICZNEJ

plk SG Arleta SKOREK

RADCA PRAWNY
Referatu do spraw Prawnych
KIEROWNICTWA
WYŻSZEJ SZKOŁY STRAŻY GRANICZNEJ
16.07.2016.
mgr Wioletta OLECH

Załącznik do Uchwały nr 21/2026 Senatu Wyższej Szkoły Straży Granicznej z dnia 16.04.2016
w sprawie ustalenia koncepcji kształcenia na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia o profilu praktycznym
na kierunku „Bezpieczeństwo granicy państwowej w zakresie zarządzania zasobami Straży Granicznej”
w Wyższej Szkole Straży Granicznej

KONCEPCJA

kształcenia na kierunku
**„Bezpieczeństwo granicy państwowej
w zakresie zarządzania zasobami Straży Granicznej”**
studia drugiego stopnia
o profilu praktycznym
(studia niestacjonarne)

Spis treści

1. Związek kierunku studiów z misją i strategią Wyższej Szkoły Straży Granicznej	4
2. Związek kierunku studiów z potrzebami i oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego	6
3. Związek kierunku studiów z dziedziną i dyscypliną naukową	8
4. Cele kształcenia na kierunku	9
5. Sylwetka absolwenta kierunku studiów	10
6. Konstrukcja programu studiów	13
7. Praktyki zawodowe	15
8.1. Polityka jakości kształcenia Wyższej Szkoły Straży Granicznej	16
8.1. Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia	18
8.2. Udział interesariuszy w ocenie jakości kształcenia	22
8.3. Projektowanie, dokonywanie zmian i zatwierdzanie programów studiów	24
8.4. Monitorowanie, ocena i doskonalenie realizacji procesu kształcenia	27
8.5. Monitorowanie osiągania efektów uczenia się	29
8.6. Narzędzia monitorowania stopnia osiąganych efektów uczenia się	30
8.7. Ocena zajęć i prowadzących zajęcia dydaktyczne	32
8.8. Doskonalenie kompetencji metodycznych kadry dydaktycznej Wyższej Szkoły Straży Granicznej	34
8.9. Ocena infrastruktury, organizacji i działania administracji	36

1. Związek kierunku studiów z misją i strategią Wyższej Szkoły Straży Granicznej

Wyższa Szkoła Straży Granicznej jako uczelnia służb państwowych działająca na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jest jednostką organizacyjną Straży Granicznej nadzorowaną przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, posiadającą osobowość prawną. Uczelnia została utworzona w 2023 r. w miejsce Centralnego Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie, przejmując jego dotychczasowe zadania szkoleniowe oraz rozszerzając działalność o kształcenie na poziomie studiów wyższych. Obecnie Uczelnia prowadzi studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „Bezpieczeństwo granicy państwowej” oraz rozwija ofertę dydaktyczną, w tym planowane uruchomienie studiów na kierunku „Administrowanie bezpieczeństwem granicy państwowej”. Równolegle realizuje szkolenia zawodowe funkcjonariuszy Straży Granicznej na wszystkich poziomach kształcenia, a także kursy specjalistyczne i doskonalące, w tym z wykorzystaniem metod e-learningowych. Misją Uczelni jest kształcenie i wychowywanie funkcjonariuszy Straży Granicznej oraz rozwijanie i upowszechnianie wiedzy w zakresie nauk o bezpieczeństwie, ze szczególnym uwzględnieniem praktycznego zastosowania wyników badań na rzecz ochrony granicy państwowej. Uczelnia odwołuje się do tradycji polskich formacji granicznych, w tym Korpusu Ochrony Pogranicza, kultywując ich dorobek i etos służby. Utworzenie studiów drugiego stopnia na kierunku „Bezpieczeństwo granicy państwowej w zakresie zarządzania zasobami Straży Granicznej” o profilu praktycznym stanowi realizację celów określonych w „Strategii Wyższej Szkoły Straży Granicznej na lata 2024–2028”. Kierunek ten odpowiada na potrzeby formacji w zakresie przygotowania kadr zdolnych do efektywnego zarządzania zasobami w systemie ochrony granicy państwowej, w szczególności w warunkach współczesnych zagrożeń, takich jak presja migracyjna czy przestępczość transgraniczna.

Celem kształcenia jest przygotowanie wysoko wykwalifikowanych specjalistów oraz kadry kierowniczej, zdolnych do efektywnego zarządzania zasobami w systemie ochrony granicy państwowej, w szczególności w strukturach Straży Granicznej.

Absolwenci kierunku będą przygotowani do realizacji funkcji zarządczych obejmujących planowanie, organizowanie, kierowanie oraz kontrolowanie działań związanych z ochroną granicy państwowej, w tym w obszarze kontroli granicznej, zarządzania procesami migracyjnymi, zwalczania przestępczości granicznej oraz zapewnienia cyberbezpieczeństwa, z uwzględnieniem współpracy krajowej i międzynarodowej.

Kierunek adresowany jest w szczególności do funkcjonariuszy Straży Granicznej posiadających doświadczenie zawodowe oraz kwalifikacje co najmniej na poziomie chorążych. Stanowi on odpowiedź na potrzeby rozwojowe formacji oraz wpisuje się w strategiczny cel Uczelni, jakim jest dostosowanie oferty dydaktycznej do wymogów służby i rynku pracy.

Realizacja programu studiów przyczyni się do podniesienia kompetencji kadry Straży Granicznej, a w konsekwencji do wzmocnienia systemu ochrony granicy państwowej oraz bezpieczeństwa Unii Europejskiej

2. Związek kierunku studiów z potrzebami i oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego

Kierunek „Bezpieczeństwo granicy państwowej w zakresie zarządzania zasobami Straży Granicznej” wpisuje się w aktualne uwarunkowania społeczno-gospodarcze oraz geopolityczne Polski i Europy, w szczególności związane z nasileniem zagrożeń hybrydowych, presją migracyjną oraz niestabilnością sytuacji międzynarodowej, wynikającą m.in. z konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy oraz napięć w regionie Bliskiego Wschodu. Wskazane zjawiska w sposób bezpośredni wpływają na funkcjonowanie systemu ochrony granicy państwowej, stanowiącej jednocześnie zewnętrzną granicę Unii Europejskiej. W tym kontekście rośnie znaczenie profesjonalnego zarządzania zasobami w strukturach Straży Granicznej, jako formacji odpowiedzialnej za zapewnienie bezpieczeństwa granic Rzeczypospolitej Polskiej. Dynamicznie zmieniające się środowisko bezpieczeństwa, obejmujące również zagrożenia w cyberprzestrzeni, dezinformację oraz przestępczość transgraniczną, generuje zapotrzebowanie na wysoko wykwalifikowaną kadrę kierowniczą, zdolną do skutecznego planowania, organizowania, kierowania i kontrolowania działań służbowych.

Utworzenie kierunku studiów „Bezpieczeństwo granicy państwowej w zakresie zarządzania zasobami Straży Granicznej” stanowi odpowiedź na potrzeby kluczowego interesariusza zewnętrznego, jakim jest Straż Graniczna, w zakresie rozwoju kompetencji zarządczych funkcjonariuszy, w szczególności przygotowania ich do pełnienia funkcji kierowniczych na poziomie operacyjnym i strategicznym. Kierunek adresowany jest do funkcjonariuszy posiadających doświadczenie zawodowe, co pozwala na bezpośrednie powiązanie procesu kształcenia z praktyką służby oraz aktualnymi potrzebami formacji. Program studiów uwzględnia również potrzeby rynku pracy w ujęciu sektorowym, związanym z funkcjonowaniem instytucji bezpieczeństwa publicznego, w których kluczowe znaczenie ma efektywne zarządzanie zasobami ludzkimi, logistycznymi i technologicznymi. Kształcenie ukierunkowane jest na rozwój kompetencji w zakresie zarządzania bezpieczeństwem granicy państwowej, podejmowania decyzji w sytuacjach kryzysowych, a także koordynowania działań w środowisku krajowym i międzynarodowym.

Istotnym elementem koncepcji kształcenia jest ścisłe powiązanie efektów uczenia się z rzeczywistymi zadaniami służbowymi realizowanymi w Straży Granicznej. Efekty te zostały opracowane m.in. w oparciu o analizę stanowiska służbowego oficera Straży Granicznej, wyniki ewaluacji szkoleń oficerskich, badania potrzeb szkoleniowych formacji oraz wytyczne

europejskie, w tym standardy opracowane przez Frontex. Uwzględniono również opinie interesariuszy zewnętrznych, w tym Komendy Głównej Straży Granicznej oraz jednostek organizacyjnych formacji.

Profil praktyczny studiów oraz ich niestacjonarny charakter umożliwiają łączenie procesu kształcenia z wykonywaniem obowiązków służbowych, co sprzyja bieżącej weryfikacji nabywanych kompetencji w praktyce. Kluczową rolę odgrywają praktyki zawodowe realizowane w jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej, ukierunkowane na rozwój umiejętności zarządczych, odpowiedzialności zawodowej oraz zdolności podejmowania decyzji.

Kierunek studiów „Bezpieczeństwo granicy państwowej w zakresie zarządzania zasobami Straży Granicznej” odpowiada również na potrzeby rozwojowe regionu, wzmacniając potencjał akademicki Koszalina jako ośrodka kształcenia w obszarze bezpieczeństwa oraz przyczyniając się do rozwoju kapitału ludzkiego o wysokich kwalifikacjach specjalistycznych i zarządczych.

W konsekwencji należy stwierdzić, że projektowany kierunek studiów pozostaje w ścisłym związku z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, w szczególności Straży Granicznej jako kluczowego interesariusza, a także zapewnia zgodność zakładanych efektów uczenia się z wymaganiami służby oraz współczesnego rynku pracy w obszarze bezpieczeństwa.

3. Związek kierunku studiów z dziedziną i dyscypliną naukową

Kierunek studiów drugiego stopnia „Bezpieczeństwo granicy państwowej w zakresie zarządzania zasobami Straży Granicznej” w Wyższej Szkole Straży Granicznej został przyporządkowany do dziedziny nauk społecznych, w ramach której dyscypliną wiodącą są nauki o bezpieczeństwie (85% punktów ECTS), a dodatkowo obejmuje nauki o zarządzaniu i jakości (15%), (tabela 1)

Tabela 1.

Przyporządkowanie do dziedzin i dyscyplin nauki na kierunku studiów drugiego stopnia „Bezpieczeństwo granicy państwowej w zakresie zarządzania zasobami Straży Granicznej”

Przyporządkowanie do dziedzin i dyscyplin nauki		
Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Procentowy udział dyscyplin, w którym zgodnie z programem studiów uzyskiwane są efekty uczenia się
Dziedzina nauk społecznych	Nauki o bezpieczeństwie (dyscyplina wiodąca)	85
	Nauki o zarządzaniu i jakości	15
Razem:		100

4. Cele kształcenia na kierunku

Głównym celem kształcenia na kierunku studiów drugiego stopnia „Bezpieczeństwo granicy państwowej w zakresie zarządzania zasobami Straży Granicznej” jest przygotowanie wysoko wykwalifikowanej kadry do efektywnego zarządzania zasobami w systemie ochrony granicy państwowej, w szczególności w strukturach Straży Granicznej.

Kształcenie ukierunkowane jest na rozwój kompetencji niezbędnych do realizacji funkcji kierowniczych, obejmujących planowanie, organizowanie, kierowanie oraz kontrolowanie działań w warunkach złożonego i dynamicznego środowiska bezpieczeństwa. W szczególności absolwent przygotowany będzie do podejmowania decyzji oraz koordynowania działań w obszarach związanych z ochroną granicy państwowej, z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych i międzynarodowych, a także efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich, organizacyjnych i technologicznych.

5. Sylwetka absolwenta kierunku studiów

Absolwent studiów drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „Bezpieczeństwo granicy państwowej w zakresie zarządzania zasobami Straży Granicznej” będzie posiadał w stopniu pogłębionym wiedzę i umiejętności oraz kompetencje społeczne w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinach nauk o bezpieczeństwie i nauk o zarządzaniu i jakości, na które zapotrzebowanie składa złożona codzienność funkcjonowania Straży Granicznej oraz przewidywane jej przyszłe wyzwania.

W wymiarze praktycznym absolwent będzie wykorzystywał wszystkie instrumenty zarządzania (w wybranych obszarach funkcjonowania organizacji), a w szczególności podejmować efektywne decyzje kierownicze w zakresie planowania i organizowania oraz nadzorowania działań podległych zespołów, a także bezpośredniego kierowania podwładnymi, uwzględniając uwarunkowania o charakterze zewnętrznym i wewnętrznym, w odniesieniu do realizacji zadań służbowych na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa granicy państwowej. Podczas studiów absolwent poszerzy i pogłębi wiedzę z zakresu bezpieczeństwa oraz zarządzania bezpieczeństwem państwa i logistyką bezpieczeństwa, jak również z zakresu działania Straży Granicznej, uwarunkowań prawnych, politycznych i ekonomicznych funkcjonowania formacji, zarządzania różnymi aspektami bezpieczeństwa w obszarze kontroli granicznej i migracji cudzoziemców, metod zwalczania przestępstw i wykroczeń ukierunkowanych na nienaruszalność granicy państwowej, w tym przestępstw w cyberprzestrzeni, przestępczości zorganizowanej, działań infiltracyjnych i prowokacyjnych.

Ponadto będzie posiadał wiedzę w stopniu pogłębionym o zasadach i uwarunkowaniach procesu zarządzania w organizacji na przykładzie Straży Granicznej oraz zasadach efektywnego kierowania zasobami ludzkimi, a także wykorzystywania zasobów informacyjnych i technicznych, posiadanej infrastruktury dla zapewnienia skutecznego i etycznego zarządzania bezpieczeństwem granicy państwowej.

Dzięki tej wiedzy, funkcjonariusz Straży Granicznej w trakcie studiów rozwinie swoje umiejętności w zakresie przede wszystkim zarządzania procesami i podejmowania decyzji w kontekście rozpoznawania, diagnozowania i rozwiązywania problemów związanych z realizacją zadań oraz gospodarowaniem zasobami (ludzkimi, rzeczowymi, finansowymi i informacyjnymi) zarówno w sytuacjach typowych, jak i w sytuacjach kryzysowych.

W szczególności opanuje umiejętności w zakresie:

- samodzielnej i krytycznej interpretacji zjawisk i procesów zachodzących w sferze społecznej i politycznej oraz ich wzajemnych zależności i relacji w obszarze zapewniania bezpieczeństwa granicy państwowej, szczególnie w zakresie kontroli granicznej, migracji cudzoziemców oraz zwalczania przestępstw i wykroczeń, w tym zwalczania przestępczości w cyberprzestrzeni i zabezpieczania dowodów w środowisku cyfrowym, prawidłowo stosując pojęcia z zakresu nauk społecznych;

- poszukiwania źródeł rzetelnej informacji, jej gromadzenia oraz przetwarzania w celu rozwiązania praktycznych problemów związanych z bezpieczeństwem granicy państwowej, z wykorzystaniem produktów analizy ryzyka oraz nowatorskich rozwiązań wspomagających proces zarządzania (np. cyfrowe narzędzia organizacji pracy, zarządzania projektami);

- ustalania celów i zadań do realizacji w podległych zespołach (komórkach wewnętrznych funkcjonujących w strukturze organizacyjnej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej, ze szczególnym uwzględnieniem placówki Straży Granicznej), podejmowania efektywnych decyzji kierowniczych z uwzględnieniem wszelkich czynników i uwarunkowań o charakterze zewnętrznym i wewnętrznym oraz zapewniania niezbędnych warunków wykonania tych celów i zadań;

- tworzenia warunków sprzyjających zwiększaniu efektywności pracy zespołów w różnych sytuacjach i aspektach służby (m.in. budowania zespołu i skutecznego komunikowania się, rozwiązywania problemów i konfliktów poprzez negocjacje i mediacje, motywowania do wykonywania zadań w typowych i szczególnych okolicznościach ich realizacji, rozwoju kompetencji jego członków) oraz rozwijania własnych umiejętności przywódczych i analitycznych ułatwiających kierowanie;

- komunikowania się z otoczeniem, kreowania wizerunku Straży Granicznej poprzez wystąpienia publiczne i medialne, kształtowania go w sytuacjach kryzysowych, podejmowania efektywnej współpracy z różnymi podmiotami otoczenia (służbami, instytucjami, organami władzy);

- utrzymywania odpowiedniego poziomu sprawności fizycznej i w zakresie posługiwania się bronią palną oraz środkami przymusu bezpośredniego, a także zarządzania gotowością podległego zespołu do podjęcia interwencji.

Ponadto absolwent opanuje język angielski o charakterze ogólnym i specjalistycznym i będzie komunikował się w tym języku z cudzoziemcami zarówno podczas wykonywania zadań służbowych, jak i w ramach kontaktów roboczych oraz spotkań oficjalnych z przedstawicielami międzynarodowych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne, co najmniej na poziomie biegłości językowej B2+ wg kryteriów Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz drugi język nowożytny (wybierając spośród rosyjskiego, niemieckiego lub francuskiego) i będzie komunikował się w tym języku na poziomie biegłości co najmniej A2. Kompetencje językowe umożliwiają nie tylko efektywną realizację zadań wobec cudzoziemców, ale także w połączeniu z rozumieniem realiów międzynarodowych sprzyjają wymianie doświadczeń z innymi służbami i organizacjami oraz kreowaniu spójnej polityki współpracy transgranicznej.

Absolwent będzie posiadał szczególne kompetencje społeczne, które predestynują go do roli oficera Straży Granicznej i zarazem lidera kierującego zespołem ludzi w sytuacjach zarówno typowych, jak i kryzysowych, pod presją wagi podejmowanych decyzji i wykonywanych zadań, czasu ich realizacji oraz przy niedoborach zasobów ludzkich i rzeczowych. Będzie przyjmował odpowiedzialność za realizację zadań przez zespół, który skupi wokół wspólnych celów i elastycznie dostosuje się do warunków zmieniającej się sytuacji, szczególnie w przypadku wystąpienia trudności. Będzie miał świadomość znaczenia podejmowanych decyzji wobec członków zespołu, postępowania obiektywnego, konsekwentnego i sprawiedliwego wobec nich, utożsamiania się z kierowanym zespołem i przejawiania troski o jego dobro oraz kształtowania motywacyjnych i prospołecznych postaw jego członków. W kontaktach z wszystkimi osobami, szczególnie tymi, wobec których realizowane są zadania Straży Granicznej, będzie postępował etycznie, racjonalnie i pragmatycznie, ze zrozumieniem aspektów wielokulturowych i ograniczeń komunikacyjnych.

Jednocześnie funkcjonariusz kończący studia konsekwentnie będzie dążył do osiągnięcia sukcesu zawodowego, stale doskonalił swoje umiejętności i poszerzał zakres wiedzy, a także utożsamiał się z misją i celami formacji, kształtując swoją postawą pozytywny wizerunek Straży Granicznej.

Posiadane kompetencje społeczne powinny ułatwić absolwentowi dostosowywanie się do szybkich zmian zachodzących we współczesnych społeczeństwach i umożliwić kształtowanie ścieżki kariery poprzez podejmowanie nowych ról i wyzwań zawodowych oraz kontynuowanie nauki m.in. w ramach studiów podyplomowych.

6. Konstrukcja programu studiów

Studia trwają trzy semestry i realizowane są wyłącznie w formie niestacjonarnej. Całkowity nakład pracy studenta wynosi 2380 godzin, w tym 715 godzin zajęć w kontakcie bezpośrednim z nauczycielem oraz 1665 godzin pracy własnej, w tym 480 godzin praktyki zawodowej w jednostkach Straży Granicznej. Studia prowadzone są w oparciu o praktyczny profil, odpowiadający systemowym potrzebom rozwoju zawodowego kadry oficerskiej i przygotowują do pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach Straży Granicznej.

Semestr I (30 ECTS):

Studenci pogłębiają wiedzę z zakresu teorii i strategii bezpieczeństwa, filozofii bezpieczeństwa, prawa karnego procesowego, polityki migracyjnej, współpracy krajowej i międzynarodowej oraz zarządzania w organizacji, w tym zarządzania zasobami ludzkimi. Rozwijają umiejętności praktycznego kierowania zespołami, planowania i realizacji zadań operacyjnych, podejmowania współpracy międzynarodowej i krajowej oraz analizowania sytuacji w kontekście skuteczności działań.

Semestr II (31 ECTS):

Program koncentruje się na zarządzaniu logistyką bezpieczeństwa, ochronie własności intelektualnej i psychologii zarządzania. Studenci mają możliwość wyboru zajęć fakultatywnych, które pozwalają rozwijać kompetencje w zakresie cyberrozpoznania, kontroli granicznej, czynności kryminalistycznych, nadzoru jakości weryfikacji dokumentów, wykorzystania systemów AI oraz podejmowania decyzji kierowniczych w obszarze migracji i zwalczania przestępczości.

Semestr III (31 ECTS):

Kształcenie skupione jest na rozwijaniu kompetencji związanych z wizerunkiem Straży Granicznej, etyką i kulturą menedżerską oraz potencjałem kierownika. Studenci doskonalą umiejętności prowadzenia wystąpień publicznych i medialnych, diagnozowania własnego potencjału, organizowania spotkań zgodnie z zasadami etykiety oraz prowadzenia działań obniżających stres i wypalenie zawodowe. Zajęcia fakultatywne pozwalają poszerzyć wiedzę w zakresie zarządzania kryzysowego, kierowania zespołami ogólnymi, analizy kryminalnej lub prawnych uwarunkowań pracy w Straży Granicznej. W ramach tego semestru kontynuowane jest kształcenie językowe i doskonalenie umiejętności strzeleckich oraz uprawnień w zakresie środków przymusu bezpośredniego.

Kompetencje językowe:

Studenci realizują lektoraty z dwóch języków obcych: angielskiego na poziomie B2+ oraz drugiego języka do wyboru (rosyjski, niemiecki, francuski). Zakres obejmuje rozwój kompetencji ogólnych i specjalistycznych, przydatnych w kontekście pracy w Straży Granicznej oraz współpracy w międzynarodowych zespołach i patrolach granicznych

Program zakłada rozwój kompetencji praktycznych poprzez:

- ćwiczenia i warsztaty praktyczne;
- praktykę zawodową w jednostkach Straży Granicznej;
- doskonalenie sprawności fizycznej, umiejętności strzeleckich i użycia środków przymusu bezpośredniego;
- przygotowanie do efektywnego kierowania zespołami i zarządzania zasobami ludzkimi, rzeczowymi i finansowymi w służbie.

7. Praktyki zawodowe

Realizacja praktyk opiera się na standardach określonych we Wspólnej Podstawie Programowej dla służb granicznych i przybrzeżnych państw członkowskich UE (CCC 2022) oraz Sektorowej Ramie Kwalifikacji (SRK) funkcjonariuszy straży granicznej, zgodnie z zasadą „uczenia się przez doświadczanie”. W praktyce oznacza to, że studenci nabywają kompetencje w miejscu pełnienia służby, zdobywając doświadczenie w zakresie podejmowania decyzji, współdziałania w zespole oraz odpowiedzialności za podejmowane działania.

Praktyki odbywają się w jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej, w których student pełni służbę. W przypadku braku możliwości osiągnięcia wszystkich założonych efektów uczenia się w macierzystej jednostce, student zostaje skierowany do innej jednostki, co zapewnia pełne przygotowanie praktyczne. Doświadczenie zawodowe zdobywane w ramach praktyki może zostać zaliczone, jeśli odpowiada ono wymaganym efektom uczenia się.

Główne cele praktyk zawodowych obejmują:

- realizację zadań stanowiskowych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa granicy państwowej i zarządzaniem procesami służbowymi oraz efektywne wykorzystanie zasobów Straży Granicznej,
- sporządzanie dokumentacji służbowej i procesowej, zgodnie z wymogami i charakterem wykonywanych zadań,
- tworzenie warunków sprzyjających efektywnej pracy zespołów, z uwzględnieniem komunikacji, współpracy, etyki i wzajemnego szacunku,
- komunikowanie się z otoczeniem i kreowanie wizerunku Straży Granicznej, w tym poprzez wystąpienia publiczne lub medialne, także w sytuacjach kryzysowych.

Praktyka zawodowa obejmuje łącznie 480 godzin dydaktycznych (16 ECTS) realizowanych w trzech semestrach: semestr I – 150 godzin, semestr II – 210 godzin, semestr III – 120 godzin. Praktyki mają bezpośrednie przełożenie na efekty uczenia się z poszczególnych semestrów i pozwalają studentom rozwijać kompetencje zawodowe, interpersonalne oraz kierownicze niezbędne do pełnienia funkcji w Straży Granicznej. Szczegółowe zasady realizacji, zaliczania i ewentualnego zwolnienia z praktyki określa Regulamin praktyk zawodowych studentów Wyższej Szkoły Straży Granicznej, stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 4 Rektora-Komendanta WSSG z dnia 24 stycznia 2025 r. (z późn. Zm.)

8. Opis działań na rzecz doskonalenia programu studiów oraz zapewniania jakości kształcenia

8.1. Polityka jakości kształcenia Wyższej Szkoły Straży Granicznej

W dniu 30 grudnia 2024 r. Senat Wyższej Szkoły Straży Granicznej przyjął uchwałę w sprawie „Polityki jakości kształcenia Wyższej Szkoły Straży Granicznej”. Dokument ten określa zasady i mechanizmy zapewnienia wysokiej jakości procesu kształcenia, w tym monitorowania efektów uczenia się, doskonalenia programów studiów oraz uwzględniania opinii interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Polityka jakości kształcenia stanowi podstawę systematycznego rozwoju i doskonalenia kierunków studiów prowadzonych w Uczelni, zapewniając spójność działań edukacyjnych z misją i celami strategicznymi Wyższej Szkoły Straży Granicznej.

Zasadniczym celem Polityki Jakości Kształcenia Wyższej Szkoły Straży Granicznej jest zapewnienie edukacji na najwyższym poziomie, w taki sposób, aby absolwenci: posiadali wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na poziomie stawiającym ich w czołówce specjalistów z zakresu ochrony granic w całej Europie; byli w pełni przygotowani do realizacji zadań służbowych przewidzianych dla wszystkich korpusów i różnych stanowisk służbowych w formacji; byli przygotowani do wyzwań współczesnego świata oraz potrzeb i oczekiwań zmieniających się warunków i standardów służby.

Polityka Jakości Kształcenia Wyższej Szkoły Straży Granicznej ukierunkowana jest na:

- zapewnianie spójności kształcenia na prowadzonych kierunkach z Polską Ramą Kwalifikacji oraz regulacjami i standardami międzynarodowymi (w szczególności z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylenia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624 (Dz. U. UE. L 295 z 2019 r. s. 1);
- ciągłe doskonalenie programów studiów na prowadzonych kierunkach,
- poszerzanie, aktualizację i dostosowywanie oferty edukacyjnej zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami formacji oraz funkcjonariuszy Straży Granicznej,
- angażowanie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w budowanie programów studiów i ocenę jakości kształcenia w Wyższej Szkoły Straży Granicznej,
- zapewnianie wysokiego poziomu merytorycznego i dydaktycznego kadry akademickiej, w tym zatrudnianie wysoko wykwalifikowanej kadry,

- promowanie rozwoju kadry akademickiej i wspierającej; stałe doskonalenie kompetencji zawodowych kadry dydaktycznej poprzez uczestniczenie w praktykach zawodowych, stażach i innych działaniach ukierunkowanych na praktyczne wykonywanie zadań służbowych,
- rozwój współpracy międzynarodowej w zakresie działalności naukowej oraz wyjazdów kadry i studentów do partnerskich uczelni lub ośrodków zagranicznych,
- monitorowanie i analizę procesu kształcenia, w tym weryfikację i walidację efektów uczenia się, ocenę jakości programów studiów i prowadzonych zajęć oraz ocenę działań na rzecz doskonalenia systemu wsparcia dla studentów,
- cykliczne badania jakości kształcenia wśród studentów,
- monitorowanie losów zawodowych absolwentów,
- stałe modernizowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i socjalnej,
- uznanie ciągłości procesu kształcenia i stałe jego doskonalenie,
- informowanie o jakości kształcenia w Wyższej Szkole Straży Granicznej,
- zapewnienie interesariuszom zewnętrznym, w tym absolwentom szkół średnich, kandydatom na studia oraz pracodawcom, odpowiednich informacji o jakości kształcenia w Wyższej Szkole Straży Granicznej oraz poziomie wykształcenia absolwentów.

Realizacja przyjętej polityki jakości odbywa się:

- w orientacji na studenta, gdzie Uczelnia jest zależna od odbiorców procesu kształcenia (studentów i formacji) i powinna dążyć do spełniania ich wymagań i oczekiwań w szczególności z założeniem, że tworzenie wartości ukierunkowanych na osoby uczące się powoduje, że odczuwają oni satysfakcję z tytułu podnoszenia własnych kompetencji,
- z poszanowaniem zasady równości szans i niedyskryminacji, rozumianej jako umożliwienie wszystkim zainteresowanym osobom sprawiedliwego, pełnego uczestnictwa we wszystkich dziedzinach życia społeczności akademickiej na jednakowych zasadach,
- z poszanowaniem zasady transparentności, wyrażonej poprzez dostęp do dokumentów polityki jakości interesariuszom zewnętrznym i wewnętrznym (BIP) oraz dokumentacji szczegółowej związanej z członkami społeczności akademickiej związanej z procesami w Uczelni w systemie USOS z uwzględnieniem ochrony danych osobowych,
- z uwzględnieniem podejścia procesowego, zgodnie z którym działania podejmowane w Uczelni w powiązaniu z posiadanymi zasobami zmierzają do osiągnięcia oczekiwanych

efektów uczenia się, a pożądany wynik można osiągać z większą efektywnością, jeśli działania te i związane z nimi zasoby są zarządzane jako zaplanowany proces,

- kompleksowo, przez systemowe podejście do zarządzania, zidentyfikowanie, zrozumienie procesów i wzajemnych powiązań między nimi oraz zarządzanie tymi procesami jako systemem, co przyczyni się do zwiększenia skuteczności oraz efektywności Wyższej Szkoły Straży Granicznej w osiąganiu celów kształcenia,
- z zaangażowaniem kadr, mając na względzie założenie, że pracownicy i ich kompetencje są najwartościowszym zasobem Uczelni, a ich świadomy udział w działaniach USZJK wpływa na podniesienie jakości kształcenia i spełnienie oczekiwań interesariuszy.

Wszyscy członkowie społeczności akademickiej tj. władze, nauczyciele akademicy, pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi oraz studenci Wyższej Szkoły Straży Granicznej są zobowiązani realizować Politykę Jakości Kształcenia Wyższej Szkoły Straży Granicznej i dbać swoją postawą o dobry wizerunek Uczelni.

8.1. Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia

Narzędziem realizacji polityki projakościowej Wyższej Szkoły Straży Granicznej w zakresie kształcenia studentów na projektowanym kierunku studiów jest Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK), przyjęty Uchwałą Senatu nr 26/2024 z dnia 30 grudnia 2024 r. (z późn. zm.) System uwzględnia standardy akademickie, dobre praktyki oraz aktualny stan rozwoju wiedzy zarządzania jakością kształcenia. Uwzględnia także doświadczenia związane z zapewnianiem jakości w ramach Centralnego Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie, na podstawie którego powstała Wyższa Szkoła Straży Granicznej. Na końcu niniejszego podrozdziału uwzględniono także krótki opis dotychczasowych działań USZJK w pierwszym roku akademickim funkcjonowania Uczelni.

Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia jest kompleksowym zbiorem systematycznie i świadomie prowadzonych działań opartych na przemyślanych i powszechnie przyjętych procedurach oraz wytycznych, odnoszących się do wszystkich kierunków, profili, poziomów i form kształcenia realizowanych w Wyższej Szkoły Straży Granicznej. Obejmuje każdy z obszarów mających wpływ na przebieg kształcenia i jego rezultaty. Procedury USZJK dotyczą przede wszystkim: tworzenia, okresowego przeglądu i modyfikacji programów studiów; oceny stopnia osiągania przez studentów efektów uczenia się na każdym etapie procesu kształcenia; systemu weryfikacji efektów uczenia się z uwzględnieniem weryfikacji

bieżącej i systemowej; badania losów zawodowych absolwentów Uczelni i sposobu wykorzystywania wyników tego badania; oceny osób prowadzących zajęcia dydaktyczne oraz pracowników wspierających (administracyjnych) Uczelni z uwzględnieniem ocen dokonywanych przez studentów; oceny zasobów materialnych Uczelni, w tym infrastruktury dydaktycznej i poziomu wsparcia udzielanego studentom; sposobów i zasad gromadzenia, analizowania i przetwarzania danych związanych z procesem kształcenia; oceny dostępności i aktualności informacji; ewaluacji i rozwoju działania samego USZJK.

Funkcjonowanie USZJK ma na celu w szczególności wspieranie realizacji przyjętej polityki jakości i celów strategicznych w zakresie kształcenia, monitorowanie poziomu jakości kształcenia w Uczelni, identyfikowanie i niwelowanie braków oraz słabych stron procesu kształcenia, jak również systematyczne podnoszenie poziomu jakości kształcenia w Wyższej Szkole Straży Granicznej.

U podstaw wszystkich działań związanych z zapewnieniem jakości leży podwójny cel, jakim jest ewaluacja i doskonalenie. Razem budują one zaufanie do wyników osiągniętych przez Uczelnię. Skutecznie wdrożony system zapewniania jakości dostarcza Wyższej Szkole Straży Granicznej oraz interesariuszom zewnętrznym odpowiednich informacji (wiedzy) o jakości działań Uczelni (ewaluacja), a także dostarcza zaleceń, w jaki sposób Wyższa Szkoła Straży Granicznej może poprawić swoje działania (doskonalenie). Monitorowanie jakości i jej poprawa są zatem wzajemnie powiązane.

Sam USZJK również będzie podlegał ewaluacji i doskonaleniu pod kątem pięciu kluczowych kryteriów:

- kompleksowość/systemowość - obejmowanie wszystkich informacji, danych, działań i interesariuszy kluczowych dla danego procesu związanego z kształceniem w Wyższej Szkole Straży Granicznej,
- spójność - podporządkowanie działań określonej celowi związanemu z zapewnianiem jakości kształcenia i zharmonizowanie z innymi działaniami prowadzonymi w USZJK umożliwiające dokonywanie odpowiednich analiz i porównań w skali Uczelni,
- powtarzalność - nieustająca cykliczność wynikająca z typowego cyklu Deminga, pozwalająca planować i wdrażać przemyślane działania, oceniać ich skuteczność, a następnie poprawiać ewentualne niedoskonałości,

- rzetelność - oparcie na pełnych, sprawdzonych i aktualnych danych, które dają odpowiednią podstawę do podejmowania decyzji związanych z zapewnianiem jakości kształcenia,
- skuteczność - osiąganie przyjętych autonomicznie celów i zamierzeń związanych z zapewnianiem odpowiedniego poziomu jakości kształcenia oraz jego stopniowym podnoszeniem.

Odpowiedzialność i realizacja zadań związanych z zapewnianiem jakości kształcenia rozciąga się przez pełny zakres struktury organizacyjnej, począwszy od kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne, która w pierwszej kolejności jest zobowiązana do należytej dbałości o jakość prowadzonych zajęć, w tym m.in. bieżącą aktualizację treści programowych (w oparciu o najnowsze wyniki badań, metodyki działania, itp.) czy też nieustanne podnoszenie kompetencji, w tym dydaktycznych.

Na szczeblu wyższym, za dbanie o odpowiedni poziom jakości zajęć dydaktycznych odpowiadają kolejno: bezpośredni przełożeni (kierownicy zespołów) a następnie kierownicy zakładów, nadzorujący zajęcia dydaktyczne realizowane przez podległych im nauczycieli akademickich oraz inne osoby, którym będzie powierzono prowadzenie zajęć w obszarze właściwości merytorycznej zakładu. Do ich zadań należy m.in. ewaluacja losowo wybranych: prac etapowych studentów w celu oceny prawidłowości weryfikacji uzyskania efektów uczenia się; kart przedmiotów (sylabusów) w celu oceny ich kompletności, aktualności, itp. Kierownicy dokonują przeglądów m.in. rozkładu ocen w ramach przedmiotów realizowanych w ich zakładzie, arkuszy hospitacyjnych, zbiorczych raportów dotyczących ankiet ewaluacji zajęć dydaktycznych.

Na szczeblu ogólnouczelnianym, w zakresie bieżących działań związanych z funkcjonowaniem USZJK, zadania realizuje Zespół do spraw Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, we współpracy z osobą odpowiedzialną za koordynowanie działań ewaluacyjno-doskonałych, tj. Koordynatorem ds. Jakości Kształcenia (dalej: „Koordynator”) powołany Decyzją nr 16 Rektora-Komendanta WSSG z dnia 12 czerwca 2026 r.

Do zadań Koordynatora należy w szczególności: koordynowanie prac nad doskonaleniem Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, inicjowanie i koordynowanie działań projakościowych w porozumieniu z Prorektorem do spraw Kształcenia - Zastępcą Komendanta, kierownikami komórek organizacyjnych Wyższej Szkoły Straży Granicznej realizującymi zadania związane z prowadzeniem działalności dydaktycznej i jej zabezpieczeniem,

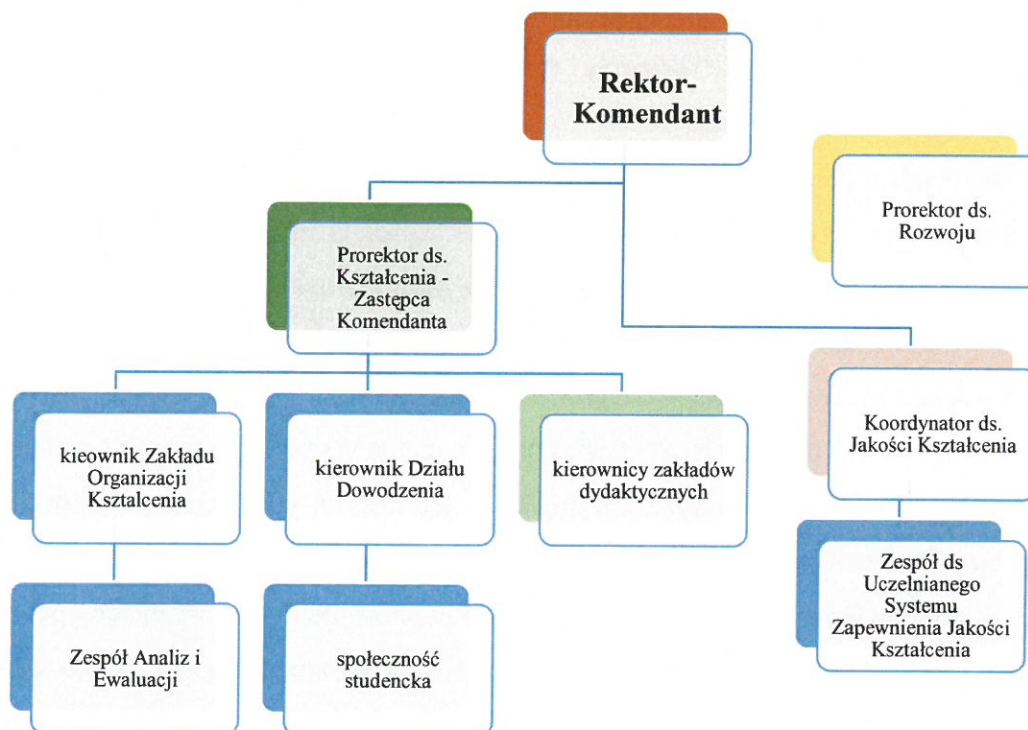
przedstawianie Prorektorowi do spraw Rozwoju propozycji działań związanych z doskonaleniem USZJK, inicjowanie działań i współpraca w zakresie tworzenia projektów wewnętrznych regulacji dotyczących zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia oraz upowszechnianie dobrych praktyk w tym zakresie, inicjowanie, organizacja, monitorowanie oraz przeprowadzanie oceny funkcjonowania USZJK na poziomie komórek organizacyjnych Uczelni prowadzących działalność dydaktyczną.

Koordinator realizuje swoje zadania przy wsparciu Zespołu ds. Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Do zadań tego Zespołu należy: przygotowywanie i doskonalenie ogólnouczelnianych procedur służących zapewnianiu jakości kształcenia, opiniowanie narzędzi służących ocenie jakości kształcenia w Uczelni, monitorowanie wyników oceny jakości kształcenia komórek organizacyjnych Uczelni w poszczególnych obszarach działalności dydaktycznej i organizacyjnej, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym i innymi jednostkami akademickimi i naukowymi oraz jednostkami organizacyjnymi Straży Granicznej w zakresie wypracowywania działań projakościowych, wykorzystywanie wyników analizy z monitorowania karier zawodowych absolwentów, opinii pracodawców oraz organizacji praktyk przy opracowywaniu procedur służących zapewnianiu jakości kształcenia, upowszechnianie przyjętych rozwiązań projakościowych w komórkach organizacyjnych Uczelni związanych z organizacją i realizacją procesu dydaktycznego, formułowanie wniosków i rekomendacji dotyczących doskonalenia jakości kształcenia w Uczelni i przedstawianie ich Rektorowi - Komendantowi Uczelni za pośrednictwem Prorektora do spraw Rozwoju.

Podmiotem odpowiedzialnym za całościowy nadzór nad jakością kształcenia jest Prorektor do spraw Kształcenia – Zastępca Komendanta przy wsparciu Prorektora do spraw Rozwoju (rys. 1)

Wsparcie administracyjne procesów związanych z zapewnianiem i doskonaleniem jakości kształcenia realizuje Zespół Analiz i Ewaluacji działający w ramach Zakładu Organizacji Kształcenia. Zespół odpowiada m.in. za techniczne realizowanie działań ewaluacyjnych, gromadzenie i przetwarzanie niezbędnych danych oraz techniczne opracowywanie zestawień, raportów, itp. na potrzeby analiz prowadzonych przez zakłady i Zespół.

**Schemat Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Wyższej Szkoły
Straży Granicznej**

8.2. Udział interesariuszy w ocenie jakości kształcenia

Program studiów oraz sposób jego realizacji, a także organizacja studiów na projektowanym kierunku studiów będzie podlegać monitorowaniu i ocenie, zarówno w trakcie realizacji studiów, jak i po jego zakończeniu. W monitorowanie i oceny, a także w późniejszym etapie doskonalenia programu, będą włączani przedstawiciele interesariuszy wewnętrznych, a w szczególności studenci oraz nauczyciele akademicy (wspierani przez pozostałe osoby, którym powierzone zostaną zajęcia dydaktyczne). Ponadto zapewniony jest także udział interesariuszy zewnętrznych, do których w szczególności zaliczyć można przedstawicieli Komendy Głównej Straży Granicznej, przedstawicieli poszczególnych oddziałów Straży Granicznej, czy też przedstawicieli organu nadzorującego – ministra właściwego ds. wewnętrznych. Docelowo planuje się także włączenie przyszłych absolwentów Wyższej Szkoły Straży Granicznej.

Najistotniejszym podmiotem udzielającym informacji oraz oceniającym proces kształcenia są studenci. Ocenie podlega program studiów (w tym jego składowe elementy), zakładane metody i rzeczywisty sposób prowadzenia zajęć oraz jakość przekazywanej wiedzy, zasady bieżącego oceniania i egzaminowania, organizacja studiów pod względem zabezpieczenia logistycznego, wsparcie studentów ze strony kadry, otwartość kadry kierowniczej na potrzeby studentów i udział w organizowanych spotkaniach z przedstawicielami społeczności studenckiej.

Informacji dotyczących programu studiów, w szczególności osiągania efektów uczenia się, nauczanych treści i kształconych umiejętności oraz kompetencji, a także organizacyjnej strony procesu kształcenia dostarcza także kadra dydaktyczna oraz wspierająco kadra zapewniająca administracyjne wsparcie procesu kształcenia.

Odnosząc się do interesariuszy zewnętrznych, statut Wyższej Szkoły Straży Granicznej przewiduje funkcjonowanie Rady Programowej i Konwentu, jako organów opiniotwórczo-doradczych Rektora-Komendanta. Rada Programowa będzie się składać z przedstawicieli Komendy Głównej Straży Granicznej oraz przedstawicieli jednostek organizacyjnych Straży Granicznej i ośrodków szkolenia Straży Granicznej. Jej zadaniem będzie przede wszystkim opiniowanie i doradzanie w sprawach dotyczących kształcenia funkcjonariuszy Straży Granicznej. Jednocześnie będzie stanowić odpowiednie powiązanie działania Uczelni z wszystkimi kluczowymi jednostkami organizacyjnymi Straży Granicznej, zapewniając szybką informację zwrotną o potrzebach formacji, które mogą być niezwłocznie implementowane do procesu kształcenia. Pierwszy Konwent Wyższej Szkoły Straży Granicznej został powołany decyzją nr 62/2024 Rektora Komendanta z dnia 24 czerwca 2024 r. W skład Konwentu wchodzi: gen. bryg. SG dr Piotr Boćko – Przewodniczący Konwentu, Rektor-Komendant Uczelni; Mariusz Kasprzyk – Dyrektor Centrum Obsługi Projektów Europejskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji; prof. UAM dr hab. Jacek Schmidt – Profesor UAM w Zakładzie Etnologii, Instytutu Antropologii i Etnologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; prof. UJ dr hab. Dariusz Niedźwiedzki – Profesor UJ w Zakładzie badań nad zmianami społecznymi w Europie, Instytutu Studiów Europejskich Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie; ppłk SG Paweł Hołoweńko – Dyrektor Zarządu do spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej; ppłk SG Aleksander Ulański – Zastępca Dyrektora Zarządu do Spraw Cudzoziemców Komendy Głównej Straży Granicznej. To osoby, których wiedza i doświadczenie wspierają rozwój Wyższej Szkoły Straży Granicznej. Zadania Konwentu mają charakter doradczy dla Rektora-Komendanta w zakresie szeroko rozumianego rozwoju Uczelni, co uwzględnia także wsparcie doradcze w obszarze rozwoju prowadzonych

przez Uczelnię kierunków studiów, w tym wnioskowanego kierunku „Administrowanie bezpieczeństwem granicy państwowej”.

Spośród interesariuszy zewnętrznych, po zakończeniu pierwszego cyklu kształcenia studiów, do działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia włączani będą również absolwenci i ich bezpośredni przełożeni. Z perspektywy specyfiki kształcenia funkcjonariuszy Straży Granicznej, szczególnie istotne będzie wnikliwe obserwowanie długofalowych efektów kształcenia, w szczególności w obszarze wpływu absolwentów kierunku na pozytywne zmiany w ich jednostkach macierzystych. W tym celu realizowane będą regularne badania wśród absolwentów Uczelni i ich przełożonych, co pozwoli na ewaluację programu studiów, zidentyfikowanie i zniwelowanie luk kompetencyjnych, określenie potrzeb oraz aktualizację treści. W odniesieniu do wnioskowanego kierunku studiów, badanie skutków będzie mieć charakter przyspieszony, co wynikać będzie z niestacjonarnej formy studiów. Studenci tego kierunku będą mogli wdrażać nowe kwalifikacje do pracy zawodowej bezpośrednio po zakończeniu poszczególnych zajęć jeszcze w trakcie studiowania, co sprzyjać będzie szybszej weryfikacji nabytych kompetencji w praktyce i stanowić będzie stosowny feedback.

Mając na uwadze powyższe, aktualizacja programu studiów lub opracowanie kolejnych programów dla nowych kierunków odbywa się i będzie odbywać się przy udziale bezpośrednich odbiorców oferty edukacyjnej Uczelni, a także przedstawicieli komórek organizacyjnych Komendy Głównej Straży Granicznej i jednostek organizacyjnych Straży Granicznej, którzy na bieżąco oceniają i wskazują kompetencje zawodowe oczekiwane od absolwentów z poziomu potrzeb całej formacji.

8.3. Projektowanie, dokonywanie zmian i zatwierdzanie programów studiów

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów są jednym z elementów polityki jakości kształcenia, a tym samym i Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Programy studiów są tworzone w oparciu o przepisy aktualnych aktów normatywnych odnoszących się do tego procesu, w tym ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz stosownych rozporządzeń ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki, ze szczególnym uwzględnieniem rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów.

Program studiów tworzony jest w zgodzie z misją i strategią rozwoju Uczelni w oparciu o analizę potrzeb Straży Granicznej w zakresie kształcenia funkcjonariuszy legitymujących się określoną wiedzą, umiejętnościami oraz kompetencjami zawodowymi i społecznymi.

Proces projektowania i uchwalania programów studiów (w ramach nowego kierunku studiów) rozpoczyna się wnioskiem Rektora-Komendanta, w wyniku powołany przez niego zespół roboczy przygotowuje wstępną koncepcję kształcenia (w tym proponowane: nazwę kierunku; opis sylwetki absolwenta wraz ze wskazaniem tytułu zawodowego, który ma być nadawany, dyscyplinę, do której przypisane są efekty uczenia się oraz uzasadnienie utworzenia kierunku na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia wraz ze wskazaniem i opisem zapotrzebowania rynku pracy na absolwentów projektowanego kierunku. Wstępna koncepcja kształcenia jest przedstawiana na posiedzeniu zespołu w celu akceptacji poprzedzonej gruntowną analizą i dyskusją na temat koncepcji. Po akceptacji koncepcji, zespół roboczy opracowuje szczegółowo projekt programu studiów, według ustalonej kolejności: kierunkowe efekty uczenia się wraz z ich opisem i analizą zgodności z potrzebami rynku pracy; program studiów umożliwiający w pełni osiągnięcie kierunkowych efektów kształcenia przez wszystkich studentów projektowanego kierunku; karty opisu przedmiotów zgodne z wzorem określonym w Wyższej Szkole Straży Granicznej; zasady odbywania i zaliczania praktyk zawodowych na projektowanym kierunku; zasady dyplomowania na projektowanym kierunku oraz pozostałe zagadnienia.

Po uzyskaniu odpowiednich uzgodnień z ministrem właściwym ds. wewnętrznych (jeżeli są one wymagane) oraz Komendą Główną Straży Granicznej, projekt programu studiów jest także opiniowany wśród samorządu studenckiego oraz innych interesariuszy zewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem jednostek organizacyjnych Straży Granicznej. Po uzyskaniu opinii, zespół roboczy dokonuje niezbędnych udoskonaleń projektu i przedkłada Rektorowi - Komendantowi. Rektor - Komendant kieruje wówczas wnioskiem do Senatu Wyższej Szkoły Straży Granicznej o ustalenie programu studiów w przedłożonym brzmieniu, co następuje w formie uchwały Senatu.

W odniesieniu do modyfikacji programu studiów, decyzję o przystąpieniu do tego procesu podejmuje Zespół ds. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia z inicjatywy własnej, Rektora-Komendanta lub Prorektora do spraw Kształcenia – Zastępcy Komendanta. Podejmując decyzję o uruchomieniu procesu zmiany programu studiów, Zespół analizuje dane dotyczące w szczególności: stopnia osiągania efektów uczenia się przez studentów tego kierunku; zapotrzebowania rynku pracy na absolwentów wyposażonych w

efekty uczenia się przyjęte na tym kierunku; wyników ocen i innych ewaluacji dotyczących przedmiotowego kierunku studiów. Prowadzenie prac nad opracowaniem zmian do programu studiów może zostać powierzone powołanemu w tym celu zespołowi roboczemu.

W toku prac nad modyfikacją programu dokonywane są kolejno analizy i ewentualne modyfikacje:

- sylwetki absolwenta kierunku,
- kierunkowych efektów uczenia się i podporządkowanego im programu studiów,
- szczegółowych elementów procesu kształcenia (m.in. przedmiotowe efekty uczenia się; zasady i metody weryfikacji efektów; zasady oraz tryb odbywania i zaliczania praktyk zawodowych; zasady procesu dyplomowania, itp.).

Po zakończeniu prac merytorycznych nad modyfikacją programu, Zespół przygotowuje w wersji elektronicznej dokumentację tych prac, umożliwiającą analizę dokonanych zmian (tryb śledzenia zmian), obejmującą elementy, które zostały w jakimkolwiek stopniu zmodyfikowane, a w szczególności uzasadnienie, cel i szczegółowy zakres dokonanych modyfikacji. Kolejno projekt zmian programu studiów jest poddawany opiniowaniu z samorządem studenckim i innymi interesariuszami.

Po zakończeniu procesu opiniowania i uzgadniania oraz ewentualnym dokonaniu ostatnich zmian na podstawie opinii i uzgodnień, dokumentacja programu przedkładana jest Rektorowi - Komendantowi, który następnie występuje z wnioskiem do Senatu o ustalenie programu (dokonanie zmian) w formie uchwały.

Ustalenie programu studiów lub jego zmian na podstawie uchwały Senatu jest kolejno upowszechniane w ramach dostępu do informacji o kształceniu, m.in. w ramach strony internetowej Wyższej Szkoły Straży Granicznej, jej strony podmiotowej BIP oraz na portalu wewnętrznym (intranecie).

8.4. Monitorowanie, ocena i doskonalenie realizacji procesu kształcenia

Ewaluacja programu studiów jest elementem polityki jakości kształcenia, a tym samym procedurą będącą częścią USZJK. Celem procedury ewaluacji programu jest całościowa ocena programu pod kątem: zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, spójności z potrzebami rynku pracy, spójności wewnętrznej i podporządkowania programu kierunkowym efektom uczenia się, itp.

Ewaluacja programu studiów jest dokonywana wielowymiarowo w ramach procedur USZJK, do których można zaliczyć w szczególności:

- weryfikację formalno-prawną programu – w zakresie zapewniania zgodności programu z obowiązującymi normami prawa powszechnie obowiązującego oraz procedurami i wytycznymi, które obowiązują w Wyższej Szkole Straży Granicznej,
- monitorowanie losów absolwentów oraz opiniowanie programów przez interesariuszy – w zakresie zgodności programu studiów z potrzebami rynku pracy, w szczególności przez ocenę adekwatności przyjmowanych założeń programowych (efektów uczenia się, siatki przedmiotowej, treści przedmiotowych, itp.) z rzeczywistymi warunkami realizacji późniejszej służby w formacji Straży Granicznej,
- monitorowanie osiągania efektów uczenia się i stopnia ich osiągania – w zakresie zapewniania prawidłowości prowadzenia procesu dydaktycznego opartego na właściwej sekwencji przedmiotów, odpowiednim doborze treści kształcenia i przypisanych im metod weryfikacji, właściwym zaprojektowaniu obciążeń dydaktycznych, itp.,
- ocenę dokonywaną przez interesariuszy – w zakresie ewaluacji spełniania oczekiwań w zakresie jakości procesu dydaktycznego wśród studentów, jak również kluczowych interesariuszy zewnętrznych – Straży Granicznej (w ramach działalności Konwentu lub Rady Programowej Wyższej Szkoły Straży Granicznej i innych form ewaluacji).

Zestaw odpowiednio dobranych procedur USZJK pozwala na bieżąco identyfikować ewentualne niedoskonałości programu studiów oraz uruchamiać w tym zakresie odpowiednie działania naprawcze lub doskonalące, ze zmianą programu studiów włącznie.

Ewaluacja praktyk zawodowych ma na celu zgromadzenie informacji dotyczących przebiegu, organizacji praktyki zawodowej oraz wyników uzyskanych przez studentów. Źródłem informacji jest analiza dzienników praktyk i znajdujących się w nich wpisów studentów i merytorycznego opiekuna praktyki wyznaczonego z jednostki organizacyjnej Straży Granicznej. Ponadto realizacja praktyki może zostać poddana hospitacji przez

przedstawiciela Uczelni zgodnie z przyjętą procedurą (Zarządzenie nr 4 Rektora-Komendanta WSSG z dnia 24 stycznia 2025 r. w sprawie zasad, trybu odbywania, zaliczania oraz hospitowania praktyk zawodowych studentów w Wyższej Szkole Straży Granicznej, z późn. zm.), której celem jest bezpośrednia obserwacja organizacji i realizacji celów praktyki, a także opinia wyrażona na miejscu realizacji praktyki przez studenta i merytorycznego opiekuna praktyki. Hospitujący praktykę sporządza sprawozdanie, w którym zawarte są spostrzeżenia dotyczące praktyki i ewentualne uwagi, stanowiące podstawę do rozważenia wprowadzenia ewentualnych zmian.

Praktyki zawodowe realizowane przez studentów kierunku „Bezpieczeństwo granicy państwowej”, wymagają szczególnych działań doskonalących, uwzględniających specyfikę ich wykonywania. Studenci między zjazdami akademickimi będą realizują praktyki w ramach normalnych zadań służbowych w Straży Granicznej, co stanowi istotny element procesu kształcenia praktycznego. W związku z tym kluczowe jest wdrożenie systemu monitorowania jakości tych praktyk, który umożliwi ocenę ich wartości dydaktycznej i zgodności z założeniami programu studiów. W ramach tych działań wprowadzono cykliczne konsultacje między opiekunami praktyk a studentami, które odbywają się zarówno w trybie stacjonarnym podczas zjazdów, jak i online. Konsultacje te pozwalają na bieżącą weryfikację postępów w realizacji celów praktyki oraz identyfikację ewentualnych barier.

Ponadto opracowano szczegółowe wytyczne dla opiekunów praktyk z jednostek organizacyjnych Straży Granicznej, które zawierają wskazówki dotyczące wspierania studentów w zdobywaniu praktycznych umiejętności związanych z rzeczywistymi warunkami pracy na posterunku. Ważnym elementem doskonalenia praktyk jest również opracowanie i wdrożenie dodatkowych materiałów dydaktycznych oraz scenariuszy działań, które umożliwiają studentom systematyczne i metodyczne nabywanie określonych kompetencji w trakcie pełnienia obowiązków służbowych. Wnioski z ewaluacji tych praktyk są omawiane na posiedzeniach Zespołu ds. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i uwzględniane przy aktualizacji programów praktyk, co zapewnia ich ciągłe dostosowywanie do potrzeb studentów oraz wymogów wynikających z charakteru służby w Straży Granicznej.

Ewaluacja praktyk studenckich na kierunku studiów zakłada jej przeprowadzenie w odniesieniu do co najmniej 20% studentów odbywających praktyki w danym roku. Każde miejsce praktyk (jednostka Straży Granicznej) i opiekun praktyk są poddawane ewaluacji co najmniej raz na 2 lata.

Praktyki zawodowe oceniane są z uwzględnieniem spójnego zestawu kryteriów, do których należy m.in. kompletność przygotowania dokumentacji; adekwatność doboru miejsca praktyk względem kierunku i etapu realizacji programu studiów; zgodność realizowanych czynności z programem praktyk; osiągnięcie celów i efektów uczenia się; opinie opiekunów praktyk i ich przełożonych o przygotowaniu studentów do praktyk; wyniki hospitacji dokonanej przez opiekuna praktyk (ocena realizacji programu i miejsca praktyk: obszar działania, właściwość i bezpieczeństwo środowiska realizacji, praktyczność praktyki, kontakt z otoczeniem, sprawność pracy administracji, dostępność, komunikatywność); kwalifikacje opiekunów praktyk.

Oceny praktyk zawodowych dokonuje wyznaczony uczelniany opiekun praktyk według wystandaryzowanego kwestionariusza. Dokumentacja i miejsca praktyk zawodowych do oceny są określone w planie na dany rok. W ramach ewaluacji, osoba ją przeprowadzająca jest obowiązana do wnikliwej analizy danych i pisemnego podsumowania prac, które przedstawi Koordynatorowi do spraw Jakości Kształcenia. Wyniki całościowe z ewaluacji praktyk zawodowych są wnikliwie analizowane i omawiane również na posiedzeniu Zespołu ds. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, który formułuje ewentualne szczegółowe wnioski i zalecenia oraz prezentuje je opiekunom praktyk (udział opiekunów w prezentacji jest obowiązkowy). W razie konieczności dokonania zmian w programie studiów (w tym w programie praktyk), Zespół rozpoczyna procedurę dokonania zmiany w programie studiów. Wyniki przeprowadzonej ewaluacji, planowane działania naprawcze i doskonalące lub przyczyny uniemożliwiające ich uwzględnienie, a także ich efekty są jawne. Informacja o nich w formie syntetycznej jest zamieszczona na stronie internetowej Wyższej Szkoły Straży Granicznej oraz w intranecie. Pełne dane są przekazywane opiekunom praktyk.

8.5. Monitorowanie osiągania efektów uczenia się

Monitorowanie osiągania efektów uczenia się przez studentów odbywa się w ramach monitoringu ogólnego obejmującego matrycę pokrycia efektami uczenia się oraz opinie osób prowadzących zajęcia dydaktyczne. Na koniec każdego roku akademickiego, kierownicy zakładów na podstawie sprawozdań końcowych z monitoringu ogólnego oraz monitoringu szczegółowego sporządzają syntetyczny raport podsumowujący ocenę osiągania efektów uczenia się w ramach zajęć prowadzonych w danym zakładzie. Raporty są przedkładane Koordynatorowi do spraw Jakości Kształcenia w celu dalszych analiz.

Monitoring ogólny zakłada przeprowadzenie (pod koniec każdego roku akademickiego) weryfikacji pokrycia wszystkich kierunkowych efektów uczenia się przez efekty przedmiotowe na danym kierunku studiów. Do weryfikacji wykorzystuje się matrycę pokrycia efektów uczenia się. Weryfikacji będzie dokonywał Zespół ds. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W przypadku zidentyfikowania kierunkowego efektu uczenia się, który nie został pokryty przez żaden z przedmiotowych efektów lub został pokryty w niewystarczającym stopniu, przewodniczący Zespołu ds. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia informuje kierownika zakładu o konieczności dokonania korekt w zakresie karty opisu przedmiotu, w tym efektów przedmiotowych. Po dokonaniu korekt przez koordynatora przedmiotu, kierownik zakładu jest zobowiązany poinformować Zespół do spraw Jakości Kształcenia o dokonanych korektach w terminie umożliwiającym naniesienie korekt przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego (nie później niż do końca września).

8.6. Narzędzia monitorowania stopnia osiągniętych efektów uczenia się

Ocena stopnia osiągniętych efektów uczenia się jest możliwa dzięki pracom etapowym, bieżącym i podsumowującym metodom weryfikacji efektów oraz będącym ich konsekwencją arkuszom ocen studenta, w tym arkuszom ocen w ramach praktyk zawodowych oraz egzaminu dyplomowego. Dodatkowo, w ramach oceny osiągania efektów uczenia się na danym kierunku studiów, szczególną uwagę zwraca się na specyfikę niestacjonarnej formy studiów. Ze względu na specyfikę kształcenia w Wyższej Szkole Straży Granicznej, zajęcia dydaktyczne mogą odbywać się na terenie Uczelni oraz w terenie poza siedzibą Uczelni umożliwiającym realizację elementów symulacyjnych kształcenia. Co do zasady zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w trakcie minimum 4 zjazdów w semestrze, w wymiarze każdy minimum 10 dni roboczych. Dodatkowo specyfika kształcenia niestacjonarnego zakłada większą liczbę godzin samodzielnej nauki w stosunku do zajęć stacjonarnych. W związku z tym proces obejmuje w większym stopniu ocenę skuteczności samodzielnej pracy studentów oraz efektywności narzędzi wspierających tę formę nauki, takich jak materiały dydaktyczne, platformy e-learningowe oraz instrukcje do samodzielnych zadań. W ramach pracy własnej studentów w programie studiów wyodrębniono tzw. „pracę własną w wymiarze praktycznym” czyli pracę własną służącą praktycznemu przygotowaniu zawodowemu. Podczas pracy własnej (praktycznej) student samodzielnie osiąga wybrane efekty uczenia się w ramach danych zajęć przygotowując różnorodne projekty, wykonując ćwiczenia zgodnie z założeniami podanymi przez prowadzących, które następnie podlegają weryfikacji podczas zajęć praktycznych

(ćwiczenia, laboratoria i warsztaty i inne). W przypadku identyfikacji luk w osiąganiu efektów uczenia się wynikających z ograniczonego czasu zajęć kontaktowych, Zespół zaleca wprowadzenie zmian w organizacji zajęć, takich jak wzmocnienie wsparcia e-learningowego, rozbudowa materiałów dydaktycznych czy wprowadzenie dodatkowych konsultacji online. Działania te mają na celu zapewnienie studentom niestacjonarnym odpowiednich szans na osiągnięcie założonych efektów uczenia się.

W ramach systemowego monitorowania stopnia osiąganych efektów uczenia się wyróżnia się na podstawie powyższego trzy kluczowe obszary, tj. zajęcia dydaktyczne, praktyki zawodowe oraz egzamin dyplomowy.

W obszarze zajęć dydaktycznych, po zakończeniu sesji egzaminacyjnej Zespół Analiz i Ewaluacji działający w ramach Zakładu Organizacji Kształcenia przygotowuje i przekazuje przewodniczącemu Zespołu ds. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dane obrazujące strukturę ocen wystawionych z zajęć dydaktycznych na danym kierunku w czasie minionej sesji. Struktura ocen obejmuje dane w skali kierunku i poszczególnych jego lat, w tym strukturę wszystkich ocen wystawionych w czasie sesji oraz strukturę ocen z poszczególnych rodzajów zajęć (wykłady, ćwiczenia, zajęcia w terenie itp.). Na podstawie ww. informacji Zespół ds. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dokonuje analizy przedstawionych danych z wykorzystaniem porównania z lat poprzednich w celu ustalenia ogólnego stopnia osiągania efektów uczenia się wyrażonego wystawionymi ocenami, występowania nieprawidłowości w osiąganiu efektów uczenia się (ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki kształcenia niestacjonarnego) lub sposobie oceniania, m.in. w postaci dużych lub stałych odstępstw od krzywej statystycznej. Z przeprowadzonych analiz Koordynator ds. jakości kształcenia we współpracy z Zespołem ds. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia sporządza syntetyczne sprawozdanie z uwzględnieniem opisu ewentualnych nieprawidłowości oraz ewentualnych szczegółowych zaleceń, które następnie przedstawia się kierownikom zakładów i osobom prowadzącym zajęcia dydaktyczne.

Monitoring w odniesieniu do praktyk zawodowych jest realizowany w ramach ewaluacji praktyk zawodowych, przy czym jego wyniki są również omawiane na posiedzeniu Zespołu ds. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia wspólnie z pozostałymi obszarami.

Monitoring w odniesieniu do procesu dyplomowania jest realizowany przez Zespół corocznie w ostatnim miesiącu roku akademickiego. W ramach tego monitorowania brane pod uwagę są informacje dotyczące analizy struktury ocen wystawionych w ramach procesu dyplomowania w minionym roku akademickim, tj. ocen z egzaminu dyplomowego (w tym ocen odpowiedzi na poszczególne pytania w ramach egzaminu dyplomowego), ogólne informacje o

poziomie przygotowania dyplomantów pozyskiwane od członków komisji egzaminacyjnych, opinie i dodatkowe uwagi opracowane przez specjalistów zewnętrznych (w tym opinie ekspertów Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach oceny programowej). Ww. dane są przedmiotem posiedzenia Zespołu ds. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, który formułuje szczegółowe wnioski i zalecenia obejmujące m.in. kryteria i tryb przeprowadzenia egzaminu dyplomowego, konstrukcję programu studiów lub konstrukcję określonych przedmiotów przewidzianych tym programem. Następnie uwagi i zalecenia są prezentowane kierownikom zakładów, którzy zapoznają prowadzących z wynikami i podejmują decyzję o podjęciu ewentualnych działań naprawczych i doskonalących w ramach poszczególnych przedmiotów podległych danemu zakładowi. W razie poważniejszych rekomendacji możliwe jest uruchomienie procedury dokonania korekt programu studiów na większą skalę.

8.7. Ocena zajęć i prowadzących zajęcia dydaktyczne

W ramach modelu partycypacji interesariuszy w proces doskonalenia jakości kształcenia w Wyższej Szkole Straży Granicznej, jednym z kluczowych narzędzi jest ankietowa ocena zajęć dydaktycznych i prowadzących je osób realizowana przez studentów. Ocena ta odbywa się w każdym semestrze studiów i obejmuje wszystkich studentów. Ocenie podlegają wszyscy nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne, które realizują zajęcia w danym semestrze.

Podstawowymi kryteriami oceny są kwestie organizacyjne i merytoryczne prowadzonych zajęć, a samo badanie przeprowadzane jest w formie elektronicznych ankiet z wykorzystaniem narzędzia internetowego oraz w ramach wystandaryzowanego kwestionariusza uwzględniającego również pytanie otwarte. Badanie ma charakter anonimowy, a udział w nim nie jest obowiązkowy. Kwestionariusze ankiet są udostępniane studentom w formie cyfrowej przez Zespół Analiz i Ewaluacji w Zakładzie Organizacji Kształcenia, który po zakończeniu procesu ankietowania (minimum 7 dni) dokonuje wstępnej analizy zebranych ocen i udostępnia je Zespołowi ds. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w celu dalszych analiz i podsumowania. Wyniki oceny są przedmiotem posiedzenia tego Zespołu, który formułuje szczegółowe wnioski i zalecenia. Następnie są one prezentowane kierownikom zakładów, którzy zapoznają prowadzących z wynikami i podejmują decyzję o podjęciu ewentualnych działań naprawczych i doskonalących. W przypadku ocen krytycznych (średnia poniżej 3,0) lub pisemnych komentarzy lub gdy oceniany nie zgadza się z nimi,

przeprowadzana jest indywidualna rozmowa z prowadzącym. Na podstawie otrzymanego wypełnionego kwestionariusza kierownicy zakładów przeprowadzają z ocenianym rozmowę na temat przyczyn takiego stanu i możliwości przyszłej poprawy oceny.

W pierwszej kolejności działania korygujące są ukierunkowane na doskonalenie, np. skierowanie na szkolenie lub kursy podnoszące kompetencje. W poważniejszych przypadkach dopuszczalna jest rozmowa dyscyplinująca, a nawet odsunięcie od zajęć dydaktycznych lub dalej idące kroki związane ze stosunkiem pracy.

Zbiorcze zanonimizowane wyniki przeprowadzonej oceny, planowane działania naprawcze i doskonalące lub przyczyny uniemożliwiające ich uwzględnienie, a także ich efekty są jawne. Informacja o nich w formie syntetycznej jest zamieszczana na stronie internetowej i w intranecie.

W ramach mechanizmu oceny zajęć przewidziane jest także prowadzenie hospitacji dydaktycznych, którym podlegają wybrani nauczyciele akademicki i inne osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne, z założeniem, że każda osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne powinna być poddana hospitacji co najmniej raz na 4 lata.

Podstawowymi kryteriami hospitacji są kwestie merytoryczne i organizacyjne prowadzonych zajęć oraz kultura osobista prowadzącego. Ocena uwzględnia zróżnicowanie na zajęcia o charakterze praktycznym i teoretycznym. Hospitacje są przeprowadzane planowo według harmonogramu określonego na dany semestr przez Kierownika Zakładu Organizacji Kształcenia oraz na podstawie wystandaryzowanego kwestionariusza hospitacyjnego. Harmonogram hospitacji jest poddawany konsultacji z Zespołem, w celu ustalenia ewentualnych szczególnych priorytetów, a następnie przedstawiany wyznaczonym osobom hospitowanym. Dopuszczalne jest przeprowadzenie hospitacji interwencyjnych poza przyjętym harmonogramem, w szczególności w przypadku uzyskania przez władze Uczelni informacji, które wymagają podjęcia niezwłocznych działań oceniających i doskonalących.

Hospitacje są przeprowadzane przez osoby wskazane przez kierownika Zakładu Organizacji Kształcenia, który sporządza harmonogram hospitacji i daje do akceptacji Prorektorowi do spraw Kształcenia – Zastępcy Komendanta. Do udziału w hospitacjach zajęć praktycznych i prowadzonych przez praktyków mogą być włączeni także interesariusze zewnętrzni.

Uzupełniony kwestionariusz oceny indywidualnej z hospitacji zajęć dydaktycznych jest podawany do wiadomości osoby hospitowanej, a następnie wszelkie uwagi są omawiane przez osobę hospitującą i hospitowaną niezwłocznie po zakończeniu hospitowanych zajęć. Wyniki

wszystkich hospitacji w danym semestrze są przedmiotem analizy Zespołu do spraw ds. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, który formułuje ewentualne szczegółowe wnioski i zalecenia oraz przedstawia je następnie kierownikom zakładów. Działania korygujące lub doskonalące są przeprowadzane wówczas na zasadach analogicznych jak w przypadku ankietyzacji. W przypadku rozmów doskonalących/dyscyplinujących obowiązkowo przeprowadzana jest ponowna hospitacja w okresie od 1 do 3 miesięcy od rozmowy.

W odniesieniu do udostępniania wyników zbiorczych hospitacji stosowane są zasady analogiczne jak dla wyników ankietyzacji.

W kontekście studiów niestacjonarnych, działania związane z oceną jakości kształcenia oraz hospitacjami dydaktycznymi uwzględnia specyfikę tej formy kształcenia. W ramach ankietyzacji i hospitacji szczególna uwaga będzie poświęcona efektywności narzędzi wspierających samodzielną naukę studentów, takich jak platformy e-learningowe, materiały dydaktyczne, dostępność i efektywność konsultacji online, itp. Ocena zajęć dydaktycznych w przypadku studiów niestacjonarnych obejmie również opinie studentów dotyczące dostosowania treści oraz metod nauczania do ograniczonego czasu zajęć kontaktowych, a także jakości wsparcia, które umożliwia im efektywne przygotowanie się do zjazdów.

Hospitacje dydaktyczne zajęć realizowanych w formie niestacjonarnej koncentrują się na ocenie sposobu prowadzenia intensywnych bloków zajęć oraz zdolności prowadzącego do motywowania studentów do efektywnej pracy poza godzinami zajęć. Wyniki ankiet oraz hospitacji są analizowane pod kątem wprowadzania usprawnień w organizacji studiów niestacjonarnych, takich jak lepsze planowanie zjazdów, wzbogacenie zasobów dydaktycznych oraz zwiększenie dostępności nauczycieli dla studentów w trybie zdalnym. Działania te mają na celu zapewnienie studentom niestacjonarnym możliwości pełnego osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, przy jednoczesnym uwzględnieniu ich specyficznych potrzeb edukacyjnych.

8.8. Doskonalenie kompetencji metodycznych kadry dydaktycznej Wyższej Szkoły Straży Granicznej

Elementem systemu zapewniania jakości kształcenia w Wyższej Szkole Straży Granicznej jest również system okresowej oceny nauczycieli akademickich funkcjonujący na podstawie obowiązującego w Uczelni regulaminu oceny nauczycieli akademickich. Procedura

ta obejmuje ocenę działalności dydaktycznej, naukowej oraz organizacyjnej pracowników, a jej wyniki stanowią istotne narzędzie monitorowania jakości prowadzonych zajęć oraz doskonalenia procesu kształcenia. W ramach oceny uwzględniane są m.in. opinie studentów dotyczące prowadzonych zajęć, co pozwala na identyfikację obszarów wymagających doskonalenia oraz podejmowanie działań służących podnoszeniu jakości kształcenia. Wyniki oceny nauczycieli akademickich wykorzystywane są w procesie doskonalenia jakości kształcenia, w tym przy planowaniu działań rozwojowych kadry dydaktycznej oraz doskonaleniu programu studiów.

Istotnym elementem działań podejmowanych w Wyższej Szkole Straży Granicznej na rzecz doskonalenia jakości kształcenia jest systematyczny rozwój kompetencji dydaktycznych kadry prowadzącej zajęcia. W tym celu w Uczelni realizowany jest „Program Rozwojowy Kompetencji Metodycznych Kadry Dydaktycznej Wyższej Szkoły Straży Granicznej”, którego celem jest wzmocnienie kompetencji metodycznych nauczycieli akademickich oraz osób prowadzących zajęcia dydaktyczne.

Program obejmuje cztery główne bloki tematyczne, ukierunkowane na kompleksowe doskonalenie warsztatu dydaktycznego kadry:

- blok I koncentruje się na nowoczesnej dydaktyce akademickiej, obejmując zagadnienia związane z innowacyjnymi metodami nauczania, w tym z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych oraz rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji;

- blok II poświęcony jest rozwijaniu kompetencji psychologiczno-komunikacyjnych kadry dydaktycznej, które mają kluczowe znaczenie dla efektywnej komunikacji ze studentami, budowania właściwych relacji w procesie dydaktycznym oraz przeciwdziałania zjawisku wypalenia zawodowego;

- blok III dotyczy doskonalenia warsztatu dydaktycznego w wymiarze praktycznym, w szczególności w zakresie przygotowywania materiałów dydaktycznych, stosowania aktywizujących metod nauczania oraz oceny postępów studentów w osiąganiu zakładanych efektów uczenia się;

- blok IV obejmuje specjalistyczne szkolenia odpowiadające specyfice działalności Straży Granicznej, w tym kursy z zakresu cyberrozpoznania czy metodyki nauczania strzelania.

Program realizowany jest w zróżnicowanych formach dydaktycznych, obejmujących zarówno szkolenia i warsztaty stacjonarne, jak i konsultacje oraz webinaria prowadzone w formule zdalnej. Realizacja poszczególnych modułów opiera się zarówno na potencjale kadrowym Wyższej Szkoły Straży Granicznej, jak również na współpracy z podmiotami

zewnątrznymi, co sprzyja zapewnieniu wysokiej jakości oraz aktualności przekazywanej wiedzy.

Przyjęte harmonogramy realizacji programu w poszczególnych semestrach określają szczegółowo zakres tematyczny szkoleń, terminy ich realizacji oraz osoby odpowiedzialne za prowadzenie poszczególnych działań, co zapewnia przejrzystość organizacyjną oraz efektywną koordynację procesu doskonalenia kompetencji dydaktycznych kadry.

Realizacja „Programu Rozwojowego Kompetencji Metodycznych Kadry Dydaktycznej Wyższej Szkoły Straży Granicznej” stanowi element systemowych działań Uczelni na rzecz podnoszenia jakości procesu dydaktycznego. Doskonalenie kompetencji metodycznych, komunikacyjnych i specjalistycznych kadry dydaktycznej przyczynia się do podnoszenia efektywności prowadzonych zajęć, stosowania nowoczesnych metod nauczania oraz właściwego doboru metod weryfikacji osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się. W konsekwencji działania te wspierają stałe doskonalenie programów studiów oraz zapewniają ich dostosowanie do zmieniających się uwarunkowań służby w Straży Granicznej, a także do potrzeb procesu kształcenia funkcjonariuszy realizujących zadania związane z ochroną granicy państwowej.

8.9.Ocena infrastruktury, organizacji i działania administracji

Rozwój i doskonalenie administracji uczelnianej, a także infrastruktury wykorzystywanej dla potrzeb procesu kształcenia na studiach, są prowadzone w sposób uporządkowany i uwzględniający potrzeby dydaktyczne oraz strategiczne kierunki rozwoju Wyższej Szkoły Straży Granicznej.

Proces ten jest elementem składowym funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia z uwzględnieniem mechanizmów pozyskiwania opinii studentów oraz kadry akademickiej i wspierającej. Opinie te są pozyskiwane w ramach ankietyzacji prowadzonej wśród studentów oraz w ramach regularnych spotkań ze studentami, i kadrą (co najmniej raz w semestrze). Ewentualne informacje, uwagi, postulaty lub wnioski mogą być także przekazywane władzom Wyższej Szkoły Straży Granicznej bezpośrednio (za pośrednictwem przedstawicieli Działu Dowodzenia) oraz za pośrednictwem samorządu studenckiego lub elektronicznej skrzynki wniosków (anonimowej).

W przypadku studiów niestacjonarnych dodatkowy nacisk jest kładziony na zapewnienie łatwego dostępu do form elektronicznej komunikacji z administracją, tak aby studenci mogli zgłaszać swoje uwagi niezależnie od miejsca pobytu oraz terminu realizacji zajęć.

W odniesieniu do administracji oraz infrastruktury, ocenie podlegają w szczególności działanie Zakładu Organizacji Kształcenia i funkcjonującego w jego ramach Zespołu Obsługi Studentów - Dziekanatu; funkcjonowanie i zasoby biblioteki; dostępność i właściwe wyposażenie ogólnych sal dydaktycznych i innych pracowni specjalistycznych; dostępność i wyposażenie innych elementów infrastruktury Uczelni, w tym infrastruktury socjalnej (akademiki, stołówka, obiekty ogólnodostępne, itp.).

W kontekście studiów niestacjonarnych szczególną uwagę zwraca się na zapewnienie odpowiednich warunków pracy podczas zjazdów weekendowych, w tym dostępności sal wykładowych i miejsc pracy indywidualnej w czasie przerw między zajęciami. Ważnym elementem będzie również elastyczność administracji Uczelni w zakresie udzielania wsparcia studentom poza standardowymi godzinami pracy, np. w soboty i niedziele w czasie zjazdów.

W odniesieniu do zasobów bibliotecznych, za ogólną weryfikację dostępności i aktualności zbiorów bibliotecznych odpowiada osoba kierująca biblioteką, natomiast za weryfikację dostępności zasobów bibliotecznych w zakresie literatury obowiązkowej wskazanej w kartach opisu przedmiotów odpowiadają właściwi koordynatorzy przedmiotów. W przypadku stwierdzenia braku niezbędnej literatury obowiązkowej w zasobach Uczelni, koordynator przedmiotu niezwłocznie informuje o tym osobę kierującą biblioteką, w celu dokonania niezbędnych uzupełnień. Studenci niestacjonarni korzystający z biblioteki w ograniczonym zakresie ze względu na weekendowy charakter zjazdów, mają systematycznie zwiększany dostęp do zasobów elektronicznych oraz możliwość wypożyczeń online z odbiorem podczas zjazdów.

Sukcesywna analiza zebranych w ww. sposób danych pozwala władzom Uczelni niezwłocznie podejmować odpowiednie działania naprawcze i doskonalące. Uwzględnienie specyfiki studiów niestacjonarnych w tej analizie zapewnia lepsze dostosowanie infrastruktury, administracji i usług wspierających do potrzeb tej grupy studentów, co sprzyja ich efektywnemu kształceniu i zadowoleniu z procesu dydaktycznego.